

## ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ОСОБИСТІСТЬ ВИКЛАДАЧА

*Ліхолєтова Ю.М. викладач Технологіо-економічного коледжу  
Миколаївський національний аграрний університет, Україна*

Сучасна освітня ситуація в Україні свідчить про крайню необхідність нових технологій навчання, орієнтованих передусім на особистість студента. Мова йде про навчання яке сприяє всебічному розширенню потенціалу особистості того, хто вчиться. Чим викликана необхідність технологій навчання, орієнтованих на розвиток особистості?

По-перше, переходом людства до інформаційного суспільства;

По-друге, державним і суспільним замовленням вищій школі на підготовку високоосвіченої інтелектуальної еліти.

По-третє, особливостей соціально-культурної модернізації суспільства, які ставлять освіту в центр осмислення реалій і перспектив розвитку потенціалу нашого народу.

По-четверте суспільною вимогою гуманізацій і демократизації середніх і вищих навчальних закладів, які б не ставились до студента як до об'єктів. Однак лише заклики чи реформи зверху цього не зроблять, необхідні активні творчі педагоги.

Проаналізувавши найпоширеніші особистісно-орієнтовані освітні технології, що широко використовуються, а саме проектна технологія, технологія навчання як дослідження, технологія формування творчої особистості, особистісно-орієнтована освіта і технологія, тощо. Хочу коротко зупинитися на деяких з них.

Дослідницькі технології в навчанні – набуття студентами досвіду дослідної роботи в пізнавальній діяльності; об'єднання розвитку їхніх інтелектуальних здібностей, дослідницьких умінь, творчого потенціалу й на цій основі формування активної, компетентної, творчої особистості.

Завдання технології:

- запровадити дослідницькі методи при вивченні дисциплін;
- проводити дослідження під час ознайомлення студентів із окремими явищами, процесами, фактами;
- сформувати в здобувачів вищої освіти комплексу умінь запровадження дослідницьких прийомів, удосконалювати їхні дослідницькі вміння й навички;
- розвивати інтерес до навчальних і наукових досліджень;
- розвивати дослідницьку складову у світогляді студентів;
- вивчати й аналізувати індивідуальні особливості формування дослідницького досвіду студентів, його впливів на їхній інтелектуальний розвиток і виховання.

Метод проектування в загальному розумінні – це науково обґрунтована побудова системи параметрів майбутнього об'єкта чи якісно нового стану наявного проекту, прототипа передбачуваного або можливого об'єкта стану чи процесу. Починається, по-перше, з наміру, конкретної ситуації, проблеми, яка потребує розв'язання, по-друге, це є підготовка проекту, що передбачає формулювання теми, визначення цілей і пошук засобів для досягнення їх, по-третє, охоплює фази роботи над проектом, у межах яких устанавлюються якісно нові взаємини між викладачем та студентом. Кожний проект повинен мати результат, свій продукт, а функцію представлення результатів навчальної діяльності мають узяти на себе здобувачі вищої освіти.

Технологія формування творчої особистості. Творчі здібності – це вміння, а також можливості творчо виконувати якусь роботу, якісь дії, спрямовані на конкретний результат для поліпшення чого-небудь або кого-небудь.

Творчі можливості – якості та здібності, вміння й особливості мотиваційної сфери студентів, що розвиваються і ведуть до формування творчої особистості, розкриття потенційних можливостей кожного. Основою успішного навчання та формування творчої особистості є наявність трьох складових інтелектуальної діяльності, спрямованої на засвоєння чогось принципово нового:

- високого рівня сформованості елементарних пізнавальних процесів;
- високого рівня активного мислення;
- високого рівня організованості й цілеспрямованості пізнавальних процесів.

Тож метою цієї технології є формування саме цих трьох зазначених складових інтелектуальної діяльності.

Завданнями технології формування творчої особистості є спрямування роботи викладача на розвиток студента за такими напрямками:

- забезпечення сприйняття, пізнання й засвоєння здобувачем вищої освіти довкілля;
- організація впливу студента на довкілля;
- вироблення студентом здатності до орієнтації та саморегуляції, формування особистого підходу до явищ, середовища, учинків.

Важливим для викладача є оволодіння вміннями повсякчас ставити студента в такі умови, коли він самостійно приймає рішення. У центрі уваги викладача стає кожен студент як унікальна особистість.

Отже можна зробити висновок, що технології навчання сприятимуть повноцінному особистісному розвитку коли складниками застосованої технології будуть:

- наявність мотивації до навчання;
- сприятливе, комфортне освітнє середовище для досягнення мети;
- опора на досвід, знання, вміння і навички студентів;
- наявність у студентів відчуття контролю над процесом свого навчання;
- зміна позиції викладача.

Узагальнюючи сказане вище, можна визначити загальні особливості професійної діяльності й особистості викладача, необхідні для реалізації цих технологій, загальні вимоги, висунуті як до особистості, так і до діяльності педагога:

наявність цілісного гуманістичного світогляду, наявність здібності будувати взаємодію з іншою людиною з позицій толерантності та безумовного прийняття;

- психологічна грамотність і культуру;
- здатність і потреба педагога в рефлексії власних якостей і вчинків особистості та навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- потреба і здатність педагога в особистісно-професійному саморозвитку;
- високий творчий потенціал;
- Уміння розв'язувати життєві та професійні протиріч гуманним шляхом не порушуючи індивідуальної логіки і в цілому розвитку студента.

Таким чином, інноваційна освітня діяльність – складний процес, що потребує умілого, гнучкого, конструктивного застосування. Реальне, не декларативне впровадження інноваційних педагогічних технологій суттєво змінює освітній процес, що дозволяє вирішувати проблеми розвивального, особистісно-орієнтованого навчання.

#### ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.

1. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник. / А.С. Нісімчук, О.С. Падалка, О.Т. Шпак – К.: Видавничий центр "Просвіта", 2000. – 368 с.

2. Пехота О.М. Освітні технології: Навчально-методичний посібник. / О.М. Пехота - К.: АСК, 2002.

3. Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І. Педагогічна технологія: Посібник. / І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов – Х.: Основа, 1995.